

Anvendelse af antibiotika i økologiske besætninger, som leverer mælk og/eller kød til mejerier/slagterier, som har tilsluttet sig brancheanbefalingerne. Aftalen er gældende fra 1. januar 2020.

Vejledningen er udfærdiget af Dyr lægeforeningen og SEGES (Ajourført d. 20. december 2022)

1.1. Begrænset brug af antibiotika

1.1.1. Forbud mod at landmanden selv foretager medicinsk efterbehandling med antibiotikaholdige veterinære lægemidler af dyr over 6 måneder

Det er ikke tilladt, at landmanden selv administrerer og håndterer antibiotikaholdige veterinære lægemidler til efterbehandling af kreaturer over 6 måneder.

1.1.2. Forbud mod brug af 3. og 4. generations Cephalosporiner

Det er ved medicinsk behandling af kvæg ikke tilladt at anvende 3. og 4. generations Cephalosporiner, idet disse er vurderet at være humankritiske antibiotika.

Følgende præparater er p.t. forbudt: Cobactan, Ceftiocyl og Eficur.

Det er vurderet veterinærfagligt, at det ikke er nødvendigt med undtagelser.

1.1.3. Begrænset brug af bredspektrede antibiotika

Bredspektrede antibiotika må ikke anvendes til bedriftens kreaturer, medmindre der foreligger en særlig veterinærfaglig begrundelse.

- Bredspektrede antibiotika må ikke anvendes til behandling mod yverinfektioner hos malkende køer, medmindre at koen har sepsis (blodforgiftning). Ved behandlingskrævende yverinfektioner anbefales det, at smertelindring indgår som en del af behandlingen.
- Anvendelse af bredspektrede antibiotika i forbindelse med goldning må kun foretages, hvor der ved forudgående undersøgelse af mælkeprøve er konstateret infektion med B-streptokokker, Staph. aureus, Strep. Uberis, Strep. Dysgalactia eller Trueperella pyogenes. I disse tilfælde er det tilladt at anvende bredspektrede antibiotika til goldbehandling, da der ikke i øjeblikket findes godkendte produkter med smalspektret penicillin på det danske marked.

Den veterinærfaglige begrundelse for brug af bredspektrede antibiotika skal indføres i bedriftens logbog.

Vejledning:

Generelt:

Dette er frivillige anbefalinger udarbejdet af Mejeriforeningen, Økologisk Landsforening, og Landbrug & Fødevarer. Dyr lægeforeningen og SEGES har givet faglig sparring ved udarbejdelse af anbefalingen om begrænset brug af antibiotika. Anbefalingerne supplerer EU's regler for økologisk jordbrugsproduktion.

Mejerier/slagterier, som tilslutter sig anbefalingerne, stiller dermed krav til deres leverandører om at opfylde de supplerende regler. Som dyr læge er det derfor altid en god idé at forhøre sig hos landmanden, om han leverer mælk og/eller kød til en virksomhed, der har tilsluttet sig de frivillige anbefalinger.

Hensigten er at begrænse brugen af mere bredspektrede typer af antibiotika mest muligt. Derfor er god diagnostik og eventuelt resistensundersøgelse essentiel. Det skal understreges, at det *ikke* er hensigten, at der er dyr, der skal dø af mangel på sufficient behandling.

Det anbefales at anvende følgende simple penicilliner, der er registreret i Danmark pr. 5. febr. 2021: Ethacillin, Penovet, Carepen, Mamyzin, Noropen, Penethaone, Primopen og Revozyn RTU.

Ad 1.1.3:

Vedr. goldning: Hvis en ko ønskes behandlet med antibiotika ved goldning kræves det, at der er fundet en af de angivne bakterier. Der kan anvendes alle de antibiotikagoldningspræparater som er tilgængelige.

Vedr. behandling af yverbetændelse: Hvis man ønsker at give en ko med yverbetændelse antibiotika, skal det være simple penicilliner. Det gælder både stoffet som evt. gives i yveret og stoffet som evt. gives i kroppen. Ved behandling af yverbetændelse anbefales det, at der gives støttende behandling, f.eks. smertelindring og væskebehandling, hvor dette antages at kunne forbedre behandlingsresultatet.

Hvis koen har sepsis (blodforgiftning), kan der undtagelsesvist anvendes bredspektrede antibiotika.

Vedr. behandling af andre sygdomme end yverbetændelse: Med mindre der foreligger en særlig veterinærfaglig begrundelse skal simple penicilliner som udgangspunkt være første valg, hvor behandling med antibiotika skønnes nødvendigt (f.eks. ved klovbrandbylder, børsbetændelser, lungebetændelser, navlebetændelser, fremmedlegeme etc.). Hvis kreaturet efter én eller flere dages behandling ikke responderer på simpel penicillin, kan andre bredspektrede antibiotika anvendes. Begrundelsen skrives i besætningens logbog. Det kan evt. være på tilbageholdelsessedlen, som der henvises til i logbogen. En begrundelse kunne f.eks. være: "Koen har fortsat feber og er blevet dårligere alment efter behandling med simple penicilliner". Som udgangspunkt bør der ligge et solidt diagnostisk arbejde (f.eks. inkluderende bakteriologisk undersøgelse) til grund for valg af andet end simple penicilliner.

Selvom en besætning gentagne gange har været nødt til at anvende bredspektret antibiotika til en specifik sygdom, kan kravet om anvendelse af simple penicilliner som førstevalg i princippet ikke fraviges. Hvis det skal fraviges i en kortere periode, skal det være begrundet med laboratorie undersøgelse inkl. resistensundersøgelse.

En særlig veterinærfaglig årsag til at anvende bredspektrede antibiotika uden forudgående anvendelse af simple penicilliner kan f.eks. være til E-coli K99 tarmbetændelse, salmonella eller mycoplasma. Her kan bredspektret antibiotika anvendes, da det med sikkerhed vides, at behandlingen ikke er følsom for simple penicilliner. Der bør laves bakteriologisk undersøgelse og resistensundersøgelse, så behandlingen kan målrettes.

Kontrol:

Kontrollanter vil ved behandlinger, hvor der ikke er anvendt simple penicilliner se begrundelsen. Ved overtrædelse af brancheanbefalinger er proceduren normalt at kontrolløren sender oplysningen til Landbrugsstyrelsen i Augustenborg – som så sender kontrolrapporten videre til sekretariatet for brancheanbefalingerne i Landbrug & Fødevarer. Sekretariatet sender "overtrædelsen" videre til det konkrete mejeri/slagteri, som kontakter/sanktionerer landmanden.